

У кінцевому підсумку слід зауважити, що проведене з позицій когнітивного підходу дослідження бібліотеки в контексті комунікативно-пізнавальних потреб є новим когнітивним напрямком у бібліотекознавстві. Однак найбільш плідним напрямком майбутніх досліджень в бібліотекознавстві стане, на наш погляд, інтегральний або синтетичний когнітивно-інформаційно-документний підхід, який, завдяки досконалішим методам наукового пізнання, дозволить повніше й адекватніше вивчити сутність такого складного інтелектуального і соціального інституту й організму, яким є бібліотека.

Список використаних джерел

1. Гранчак Т. Бібліотечно-інформаційна діяльність і медіаграмотність. *Вісник Книжкової палати*. 2018. № 3. С. 40–43.
2. Давидова І. О. Бібліотечне виробництво в інформаційному суспільстві. Харків, 2005. 295 с.
3. Дубровіна Л. А. Бібліотечна справа в Україні в ХХ ст. Київ, 2009. 530 с.
4. Каращук О. Бібліотеки в комунікативному процесі. *Вісник Книжкової палати*. 2018. № 3. С. 28–30.
5. Петрухно Ю. Розвиток інноваційного суспільства в Україні та основні завдання бібліотеки в його становленні. *Бібліотечний форум: історія, теорія й практика*. 2018. № 1. С. 5–6.
6. Публічні бібліотеки як місце доступу громадян до інформаційних технологій та Інтернету: Матеріали дослідження / Українська бібліотечна асоціація; В.С. Пашкова, І. Ю. Шевченко, Я. О. Хіміч. Київ: Міленіум, 2008. 122 с.

Романова Н.І.
студентка магістратури
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
науковий керівник д.іст.н., професор кафедри
інформаційної та соціокультурної діяльності ТНЕУ
Гомотюк О.Є.

ЕЛЕКТРОННА НАВЧАЛЬНА ДОКУМЕНТАЦІЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

Сучасний етап розвитку світової цивілізації визначається як перехід від індустріального суспільства до інформаційного, появу якого пов'язують з інформаційною революцією, розвитком інформаційних технологій, що радикально змінюють суспільне життя. Цей перехід відбувається нерівномірно, що обумовлюється як національною специфікою, так і станом розвитку світового співтовариства. Процеси інформатизації, комп'ютеризації і розвитку телекомунікацій дозволили створити умови переходу до інформаційного суспільства, інтеграції України у світове інформаційне співтовариство. Важливим кроком на цьому шляху є реалізація програми “Електронна Україна”, яка передбачає створення такого електронного середовища, у якому громадянин зможе ефективно здійснювати свої взаємини з навколишнім світом – працювати, спілкуватися, контактувати з державними органами тощо.

У контексті практичної реалізації побудови інформаційного суспільства одним із актуальних завдань управлінської діяльності сучасних установ є оптимізації роботи із документами. Обсяги технічної роботи з документами іноді замінюють основний зміст діяльності організації. За даними дослідження, що проводилося Siemens Business Services у низці компаній 30% робочого часу витрачається працівниками на пошуки та погодження документів; 6% документів губляться; кожний внутрішній документ копіюється до 20 разів; на 20—25% зростає продуктивність праці персоналу при використанні електронного документообігу; вартість архівного збереження електронних документів на 80% нижче в порівнянні з їхніми паперовими копіями [1].

Проблемами впровадження електронного документообігу в організації на сучасному етапі займаються як російські так і вітчизняні науковці, зокрема, М.В. Ларін, М.П. Бобильова, Ю.Г. Вітін, В.І. Тихонов, І.Ф. Юшин, Г.Г. Асеев, О.В. Матвієнко, В.М. Боркус. Як засвідчують наукові дослідження, основними цілями впровадження електронного документообігу в організації є: 1) підвищення ефективності управління діяльності; 2) прискорення руху документів у організації; 3) зменшення трудомісткості опрацювання документів [1].

Під впливом інформатизації кардинально змінюються уявлення про навчальну документацію. Студент є суб'єктом документальної комунікації навчального закладу, тобто трансформується концепція освітніх закладів від володіння навчальними документами до надання доступу до них. Саме тому виявлення основних функцій навчальних документів сучасних освітніх закладів стало нагальною необхідністю на шляху розуміння специфіки навчальної документації в комунікації ЗВО.

Важливою особливістю сучасного закладу вищої освіти є розвиток його комунікаційного потенціалу за допомогою нових ІТ та можливостей мережі Інтернет. Тому науковці використовують таке поняття як “навчальна документація сучасного ЗВО” – сукупність паралельних й оригінальних документів, головною функцією яких є освітня, що покликані забезпечувати навчальний, науковий, методичний та виховний процеси в освітньому закладі. Це поняття є узагальнюючим для усіх видів навчальних документів сучасного ЗВО з урахуванням їх комунікаційних властивостей [1].

Як свідчать наукові дослідження, навчальна документація ЗВО є складним комплексом теоретичних і прикладних проблем, вирішення яких дозволяє виокремити дану систему в самостійний об'єкт дослідження. На думку вчених є п'ять груп електронних навчальних видань – програмно-методичні, навчально-методичні, навчаючі, допоміжні та контролюючі – і кожен електронний навчальний документ фактично є багатофункціональним [3].

Перевага електронного документообігу над традиційним є безперечною, адже, основною проблемою традиційної технології управління документообігом є практична неможливість централізовано відслідковувати рух документів організації в реальному масштабі часу. Окрім цього реальними позитивними ознаками електронного документообігу є: можливість вміщення в документ, крім тексту, мультимедійних даних; можливість використання заздалегідь заготовлених форм; висока швидкість передачі інформації за великою кількістю адрес; економія паперу; висока компактність архіву; висока швидкість пошуку і одержання інформації; можливість захисту документів від

несанкціонованого доступу та розмежування прав доступу співробітників до інформації

В. Ільганаєва відзначає, що веб-сайти ЗВО покликані виконувати більшою мірою інформаційну функцію для абітурієнтів, студентів і співробітників освітнього закладу, ніж репрезентативну. Тому вона розглядає ЗВО як корпорацію і приділяє велику увагу проблемі формування ефективної комунікації із застосуванням веб-сайтів [4].

Зазвичай, веб-сайти ВНЗ містять у своїй структурі інформаційні рубрики, іншими словами розділи, що відображають навчальну та наукову діяльність закладу, інформацію для абітурієнтів, тексти навчальних та наукових публікацій.

Отже, питання інформаційного наповнення веб-сайтів ЗВО, електронної навчальної документації на сьогодні є дуже важливим і дискусійним. Документально-інформаційні ресурси веб-сайтів, спрямовані на формування масивів освітньої інформації, що здійснює вплив на розвиток студентського середовища. Веб-сайти ЗВО є документально-інформаційними системами, елементи структури якої (взаємопов'язані з функціями закладу та освітньо-науковою сферою суспільства) формують своєрідну електронну джерельну базу сучасних й майбутніх історичних, соціологічних, економічних, педагогічних досліджень.

Список використаних джерел

1. Документні ресурси: навч. посіб. [для студ, магістрів, асп. спеціальностей докум.-комунікац. циклу]. М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Вид-во Львів. Політехніки. 2013. 237 с.
2. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 6.10.1998 р.: Офіц. текст прийнятий Верховною Радою України 6 жовтня 1998 р. зі зм. та доп. станом на 1 вересня 2014 р. Офіц. вид. Київ: Вид. дім «Ін Юре». 2014. 10 с.
3. Юхименко Ю. П. Проблеми інформатизації документообігу у вищих навчальних закладах України. URL: <http://forum.dilo.kiev.ua/viewtopic.php>.
4. Ильганаева В.А. Социальные коммуникации (теория, методология, деятельность) : словарь-справочник. Харьков: КП «Городская типография». 2009. 392 с.

Сердюк Б.І.

*студентка магістратури
юридичного факультету*

*Тернопільського національного
економічного університету*

*Науковий керівник: к.і.н., доцент кафедри
інформаційної та соціокультурної діяльності ТНЕУ
Борнарчук Ю.Ю.*

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОГО СЕРЕДОВИЩА

Сьогодні інформація здійснює значущий вплив на функціонування різноманітних соціальних систем як на міжнародному рівні, так і